

15. Keskuspesula

Vuonna 1972 eli kolmantenatoista toimintavuotenaan keskuspesula saavutti pestyn pyykin määrässä uuden vuosienäytöksen 5 347 tn, mikä ylitti edellisen vuoden pyykkimäärän 0.5%:lla.

Pesulaprosessin alkupäähän likapyykin lajitteluosastolle hankittiin kaksi, yht. 28 m:n pituista hihnakuuljetinta säkkien tyhjennystä ja varsinaista lajittelua varten. Näiden avulla pystytään lajittelun työskentelyä ja tilankäyttöä tehostamaan tarpeen mukaan niin, että lähivuosina lisääntyvä pyykkimäärä voidaan joustavasti käsitellä samoissa tiloissa.

Prässiosaston työskentely organisoitiin kokonaan uudelleen kertomusvuoden loppupuolella, jolloin osaston pääartikkeleita, työpukuja ja -takkeja varten hankittiin kaksi kabinettiprässä. Työskentelyä uusilla koneilla tehostettiin siirtymällä samalla kaksivuorotyöhön. Vanhoja, keskuspesulan käytössä epätaloudellisia prässejä voitiin poistaa käytöstä kaksi linjaa keskeltä pesuhallia. Näin vapautuva tila helpottaa lähinnä mankeliosaston toimintaa.

Lämpökeskuksesta toimitettiin lämpöenergiaa keskuspesulan oman tarpeen lisäksi Koskelan sairaskodille 17 010 Kcal sekä Ruutimäen asuntoalueelle 9 868 Kcal.

Keskuspesulajaoston kokoonpano, kokoukset ym. Kaupunginhallituksen keskuspesulajaoston kokoonpano oli sama kuin edellisenä vuonna ja sihteerinä toimi edelleen apul.kaupunginsihteerinä Olavi Kaattari. Jaosto kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa ja sen kokouksiin osallistui myös keskuspesulan johtaja.

Keskuspesulan tuotantokomitea kokoontui neljä kertaa ja sen puheenjohtajana toimi Raili Hämäläinen. Työntekijäin edustajina osallistuivat kokouksiin Erkki Ahlberg, Erkki Messo, Laura Gullström, Meeri Ström, Sirkka Puranen, Raili Teräs ja Tyne Murtonen. Toimihenkilöiden edustajina osallistuivat kokouksiin Raili Klippi ja Lasse Haikonen sekä työnantajan edustajina Raili Hämäläinen, Birger Sjöberg, Osmo Miettinen, Pauli Iittiläinen ja Maire Ukkonen. Sihteerin tehtävät hoiti Erkki Messo.

Henkilökunta. Keskuspesulan johtajana toimi edelleen Raili Hämäläinen ja henkilökuntaan kuului mm. konttoripäällikkö, laborantti, pesulatoiminnan ylimestari, kone-mestari ja liinavaateosaston hoitaja. Kertomusvuoden päättyessä oli palveluksessa 7 toimihenkilöä ja 176 työntekijää eli yhteensä 183 (ed.v. 185) henkilöä, jotka jakautuivat eri osastoille seuraavasti: hallinto ja toimisto 5, laboratorio 1, liinavaateosasto 16, pesulaosasto 142 ja teknillinen osasto 19 henkilöä.

Teknilliset laitteet. Keskuspesulan tontin pinta-ala oli 15 511 m² sekä pesularakennusten tilavuus 40 000 m³ ja lämpökeskuksen tilavuus 6 200 m³. Kattilalaitos käsitti kaksi vesiputkihöyrykattilaa apulaitteineen. Lisäksi lämpökeskusrakennuksessa sijaitsi korjaamo ja sähkömuuntamo. Pesularakennuksen kellarikerroksen autotallitiloista oli 1 320 m² vuokrattu rakennusviraston puhtaanapito-osastolle 30.6. saakka, minkä jälkeen vuokrattiin ainoastaan 170 m² käsittävät sosiaali-tilat.

Keskuspesulaan hankittiin vuoden aikana

kaksi kabinettiprässiä. Pesulan käytöstä poistettiin 34 prässiä. Konekanta käsitti vuoden lopussa

— valkopesulassa 10 pesukonetta, 11 linkoa, 11 rumpukuivaajaa, 3 mankelia, aukilyöntikoneen, lakanoiden levityskoneen, 8 erilaista taittokonetta, 30 prässiä ja 2 kabinettiprässiä; — kemiallisessa pesulassa kuivauskoneen, rumpukuivaajan, höyrytyslaudan, prässin ja tahranpoistopöydän sekä — vaatekorjaamolla 20 ompelukonetta, 2 sukanparsimiskonetta, nappikoneen, trikoo- saumauskoneen ja kuumapaikkauskoneen.

Laitoksen toiminta. Toimisto huolehti kaikista laitoksen toimintaan liittyvistä toimituksista ja tilitoimistolle kuuluvista tehtävistä.

Laboratorio huolehti tutkimuksista, joiden avulla selvitettiin pesu- ja huuhteluviesistä, kattiloiden syöttövedestä, eri pesulakoneiden toiminnasta sekä valmiista pyykistä päivittäin tai viikoittain otettujen näytteiden laatua. Lisäksi laboratorio huolehti pesussa jääneiden tahrojen poistamisesta ja avusti pesu- ja huuhtelumenetelmien kehittämisessä sekä suoritti tekstiilien pesunkestoja koskevia tutkimuksia.

Liinavaateosasto osallistui sairaaloiden ja huoltolaitosten vaateasioita käsittelevän toimikunnan työhön liinavaatteiston kehittämiseksi. Liinavaatteistoon hankittiin uutena artikkelina verkkopeitteitä ja pyjamamateriaaliksi otettiin trikoo. Keinokuitumateriaalien käyttö aloitettiin hankkimalla nailonkankaisia pyykkipusseja sekä polyester/puuvillakankaisia hihaesiliinoja. Samalla näiden artikkeleiden mallit yksinkertaistettiin.

Liinavaatteiden varastohankintoja suoritettiin 654 207 (ed.v. 448 117) mk:n arvosta. Käyttöön otettiin vaatekappaleita 560 000 (483 556) mk:n arvosta. Varmuusvaraston arvo vuoden lopussa oli 366 125 (271 918) mk. Keskuspesulan käyttöön siirrettiin asiakaslaitoksista 4 166 kpl peitepusseja ja 2 968 kpl muita liinavaatteita. Nämä merkittiin

kaupunginhallituksen päätöksellä keskuspesulan kirjanpitoon 80 023 mk:n arvoisina.

Suoritetun inventoinnin mukaan keskuspesulan käytössä oli vuoden päättyessä 585 693 (606 393) vaatekappaletta kirjanpitoarvon ollessa 2 290 890 (2 063 594) mk. Inventoinnin osoittama vajaus oli 19 282 (21 316) kpl vastaten 3.4 (3.7) % inventoinnin kohteina olleiden vaatekappaleiden lukumäärästä ja vastaavasti n. 2.8 (3.6) % niiden arvosta.

Kaupungin sairaaloiden, sairaskotien ja vanhainkotien kokonaispyykkimäärästä oli keskuspesulan omistamien liinavaatteiden osuus keskimäärin 72.6 (71.4) % ja loput laitosten ja niiden henkilökunnan omistamia. Vaatekorjaamossa korjattiin erilaisia vaatekappaleita 45 757 (47 029) kg, mikä vastaa 1.0 (1.0) % ko. laitosten tarvitsemasta kokonaispyykkimäärästä. Korjauskelvottomina poistettiin käytöstä 52 880 (35 509) vaatekappaletta.

Pesulaosastolla käsiteltiin kertomusvuoden aikana yhteensä 5 347 280 (5 323 297) kg pyykkiä sekä lisäksi Auroran sairaalassa pestyä ns. infektiopyykkiä 62 111 (67 609) kg. Pyykin kokonaismäärästä mankeloitiin 77.0 (78.3) %, prässättiin 9.0 (9.2) %, pelkästään kuivattiin 12.8 (11.3) ja kemiallisesti pestiin 1.2 (1.2).

Pestyn pyykin kokonaismäärä (5 347 280 kg) koostui eri laitosten pyykistä seuraavasti:

15. Keskuspesula

	%	ed.v. %
<i>kaupungin laitokset, josta</i>	90.2	90.4
Auroran sairaala	6.4	
Hesperian »	6.9	
Kivelän »	9.8	
Laakson »	5.3	
Malmin »	3.7	
Marian »	7.4	
Röykän »	1.6	
Koskelan sairaskoti	27.0	
Myllypuron »	3.9	
Kustaankartanon vanhain-		
koti	3.6	
Riistavuoren »	1.9	
Roihuvuoren »		
laitoksineen	2.6	
Suursuon vanhainkoti	4.8	
Sofianlehdon vastaanotto-		
koti	2.9	
Muut laitokset	2.4	
<i>Ulkopuoliset asiakkaat</i>	9.3	9.2
<i>uudet vaatteet ja henkilökun-</i>		
<i>nan pyykki</i>	0.5	0.4
	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

Ulkopuolisia asiakaslaitoksia olivat kertomusvuonna Kätilöopisto ja SPR:n Veripalvelu.

Keskuspesula huolehti kertomusvuonna yllä mainittujen sairaaloiden, sairaskotien ja vanhainkotien (Kustaankartanoa lukuunottamatta) sekä Yrjönkadun uimahallin pyykin kuljetuksesta.

Teknillinen osasto huolehti keskuspesulan tontin, rakennusten, koneiden ja laitteiden sekä sähkö- ja putkiverkoston korjaus-, huolto- ja ylläpitotehtävistä sekä lämpö- ja sähköenergian, veden ja paineilman toimittamisesta eri toimintakohteiden tarpeisiin. Lämpökeskus toimitti pesularakennukseen, Koskelan sairaskodin alueelle sekä Ruutimäen asuntoalueelle lämpöenergiaa höyrynä ja lämpimänä vetenä nettoperiaatteen mukaan laskettuna yhteensä 35 882 (28 960) milj. kilokaloria, josta pesulan osalle tuli 25 (31.5) % ja muiden 75 (68.5) %. Teknillinen osasto suoritti omien töiden lisäksi myös Koskelan sairaskodin tilaamia asennus- ja korjaustöitä.

Taloudellinen tulos. Kertomusvuonna keskuspesula laskutti kaupungin laitoksia mankeloidusta ja prässätystä pyykistä 71 (66) p, korjauksista 5.5 (5.5) p ja vuokrauksesta 20 (19) p pyykkikilolta. Kuljetuksesta laskutettiin lähinnä kuljetusmatkan pituudesta riippuen 4—13 (4—12) p pyykkikilolta.

Lämpöenergiasta laskutettiin keskimäärin 28.42 (29.32) mk milj. kilokalorilta ja autotallista perittiin vuokraa 2.80 (2.80) mk/m²/kk.

Kertomusvuoden varsinaiset menot olivat 5 881 423 (5 229 898) mk ja tulot 5 884 512 (5 345 602) mk, joten ylijäämää syntyi 3 089 (115 704) mk.